

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

HODNOTÍCÍ KRITÉRIA PRIORITY OSY 4 OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 2014 – 2020

**Pro typy opatření vyplývající z plánů dílčích povodí nebo
z Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR**

Kritéria průběžných výzev SC 4.3 OPŽP 2014 – 2020 pro typy opatření vyplývající z plánů dílčích povodí nebo z Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR

SPECIFICKÝ CÍL 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny

Zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury - Podporovaná aktivita 4.3.1 (kapitola B.6.4.3.1.1 PrŽaP) – opatření vyplývající z Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR – aktualizace 2014 nebo z plánů dílčích povodí

Podporovaná opatření:

- opatření sloužící ke zmírnění mortality živočichů související s rozvojem technické infrastruktury,
- výstavba nových rybích přechodů, speciálních rybích přechodů či opatření,
- zvýšení účinnosti stávajících rybích přechodů, speciálních rybích přechodů či opatření,
- odstranění migračních překážek na vodních tocích,
- instalace opatření k usměrnění nebo přemístění ryb a na vodu vázaných obratlovců podporující jejich poproudovou migraci

Obecná kritéria přijatelnosti:

Dle platné verze Pravidel pro žadatele a příjemce podpory (kapitola B.6.4.3.4)

Specifická kritéria přijatelnosti:

- je provedena analýza pozemkové držby v řešeném území,
- je provedena analýza hydrologických a hydraulických podmínek lokality, především jsou známy nároky na odběr vody (především u profilů s více odběry) s vymezením jejich prioritizace a s doporučenou hodnotou minimálního zůstatkového průtoku dle metodického pokynu MŽP,
- jsou známy cílové migrační druhy ryb a eventuálně dalších živočichů včetně jejich nároků na technické řešení zajištění obousměrné migrace ryb. Jako podklad slouží ichtyologický průzkum lokality nebo biologické hodnocení,
- opatření je navrženo v souladu se Standardem péče o přírodu a krajinu - Rybí přechody (SPPK B02 006:2014), odlišné řešení je třeba zdůvodnit.

Výběrová kritéria:

- projekt posoudil variantu potřebnosti migrační bariéry resp. možnost jejího odstranění,
- projekt preferuje přírodě blízká řešení s odpovídajícím umístěním dle nároků cílových druhů ryb k zajištění migrační prostupnosti – např. rybí přechody (RP) typu bypass v pozvolném sklonu s balvanitým vystrojením příčných přehrázek (tvorba nového biotopu v lokalitě), eventuálně jsou volena technická řešení s ohledem na specifické omezení lokalit (např. majetkoprávní vztahy, nedostatek místa, zařízení prvků

- protipovodňové ochrany, nedostatečný průtok pro trať RP nebo nepotřebnost tvorby nového biotopu v lokalitě apod.),
- projekt posoudil potřebnost instalace zařízení k poproudové ochraně ryb nebo jejich nasměrování za účelem omezení zranění a eventuálně úmrtnosti ryb,
 - projekt posoudil velikost nastavení minimálního zůstatkového průtoku dle požadavků cílových druhů ryb a respektuje příslušný metodický pokyn MŽP,
 - navržené opatření vyhovuje migračním nárokům cílových druhů ryb (odpovídá jejich biologickým potřebám a fyziologickým možnostem) nebo zajišťuje jejich dostatečnou poproudovou ochranu,
 - projekt zahrnuje následné ověření funkčnosti navrženého opatření z hlediska cílových druhů ryb.

SPECIFICKÝ CÍL 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny

Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur – Podporovaná aktivita 4.3.2 (kapitola B.6.4.3.1.2 PrŽaP) - Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur - opatření vyplývající z plánů dílčích povodí

Podporovaná opatření:

- vytváření a obnova vodních prvků s ekostabilizační funkcí (např. tůní, mokřadů a malých vodních nádrží, které neslouží k chovu ryb nebo slouží jenom k takovému chovu ryb, který neoslabí ekologické funkce nádrží) včetně nepravidelně zaplavovaných území (např. lužních lesů).

Obecná kritéria přijatelnosti:

Dle platné verze Pravidel pro žadatele a příjemce podpory (kapitola B.6.4.3.4)

Specifická kritéria přijatelnosti projektu:

- jsou sledovány cíle zlepšení a zamezení zhoršení stavu vodních útvarů dle Rámcové směrnice o vodách (2000/60/ES),
- projekt zdůvodňuje potřebu navrženého opatření a kvantitativně popř. kvalitativně zohledňuje předpokládaný pozitivní efekt na řešené území ve smyslu Rámcové směrnice o vodách (ekologický stav vodního útvaru),
- je dostatečně využito potenciálu zlepšení ekologického stavu území a potenciálu zlepšení retence vody ve volné krajině a to jak při průběhu velkých vod ve vztahu k zastavěným územím v povodí, tak ve vazbě na epizody sucha,
- je provedena analýza pozemkové držby v řešeném území,
- v případě těžení sedimentů/zemin (obnova říčních ramen apod.) je specifikováno množství a vlastnosti sedimentu/zeminy (v souladu s příslušnou právní úpravou) včetně způsobu dalšího nakládání. V relevantních případech je předložen souhlas vlastníka pozemku nebo nájemce pozemku s uložením sedimentu (dokládá právo hospodaření), soupis pozemků včetně zákresu v katastrální mapě, v případě uložení

na mezideponii se souhlas vydává na dobu, po kterou je sediment na dotčeném pozemku deponován,

- projekt klade důraz na odůvodněnost rozsahu přesunů hmot, současně projekt nepřipouští poškozování zejména přírodních a přírodě blízkých ploch v nivách nevhodným ukládáním sedimentů a zemin.

Výběrová kritéria:

- přispívá k posílení ekologicko-stabilizačních funkcí a podporuje obnovu přirozeného vodního režimu krajiny,
- vhodně využívá potenciál území k obnovení biotopů přirozeně velkého prostorového rozsahu a odpovídajících ekologickým nároků cílových druhů,
- upřednostňuje použití přírodě blízkých materiálů a přírodě blízká řešení konstrukčních prvků, kdy použití prvků a konstrukcí, které nejsou v souladu s přírodě blízkým pojetím, je omezeno na nezbytně nutnou míru,
- je vhodně navržen zejména v parametrech sklonů břehů a dna, hloubek včetně jejich variability, rozsahu litorální zóny u vodních ploch a charakteru břehové linie,
- projekt nepřipouští poškozování zejména cenných přírodních a přírodě blízkých ploch biotopů stojatých vod, především v litorálních zónách, vyjma zásahů nezbytně nutných pro realizaci projektu.

SPECIFICKÝ CÍL 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny

Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur – Podporovaná aktivita 4.3.3 (kapitola B.6.4.3.1.3 PrŽaP) - Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů – opatření vyplývající z plánů dílčích povodí

Podporovaná opatření:

- vytváření a obnova přírodě blízkých koryt vodních toků (přiměřeně kapacitních, tvarově a hloubkově pestrých) zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav (opevnění dna a břehů, ohrázování, příčných překážek), a to včetně zakládání nových břehových porostů nebo rekonstrukce břehových porostů spočívající v nahrazení geograficky nepůvodních druhů geograficky původními podél toku i v přilehlé nivě při respektování přístupů ochrany území před povodněmi,
- obnova říčních ramen v nivě vodního toku, jejímž cílem je posílení ekologicko-stabilizačních funkcí,
- posílení ekologicko - stabilizačních funkcí rašelinišť a pramenišť,
- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav, zejména:
 - o vytváření a obnova prvků posilující druhovou biodiverzitu vodních a na vodu vázaných organismů,

- o terénní úpravy koryta (dna) a břehů včetně pomístních zásahů umožňujících proces renaturace vodního toku a nivy včetně zakládání nových břehových porostů nebo rekonstrukce břehových porostů spočívající v nahrazení geograficky nepůvodních druhů geograficky původními apod.

Obecná kritéria přijatelnosti:

Dle platné verze Pravidel pro žadatele a příjemce podpory (kapitola B.6.4.3.4)

Specifická kritéria přijatelnosti projektu:

- jsou sledovány cíle zlepšení a zamezení zhoršení stavu vodních útvarů dle Rámcové směrnice o vodách (2000/60/ES),
- je dostatečně posouzena aktuální ekologicko-morfologická charakteristika a dynamika vodního toku (VT) vzhledem k navazujícím úsekům VT nebo potenciál lokality ve vztahu k záměru obnovy říčních ramen nebo obnovy rašelinišť a pramenišť, projekt zdůvodňuje potřebu navrženého opatření a kvantitativně popř. kvalitativně zohledňuje předpokládaný pozitivní efekt na řešené území,
- jsou sledovány (v opodstatněných případech) cíle protipovodňové ochrany území s preferencí přírodě blízkých řešení,
- je provedena analýza pozemkové držby v řešeném území,
- v případě těžení sedimentů/zemin (obnova říčních ramen apod.) je specifikováno množství a vlastnosti sedimentu/zeminy (v souladu s příslušnou právní úpravou) včetně způsobu dalšího nakládání. Předložen je souhlas vlastníka pozemku nebo nájemce pozemku s uložením sedimentu (dokládá právo hospodaření). Předložen je soupis pozemků včetně zákresu v katastrální mapě. V případě uložení na mezideponii se souhlas vydává na dobu, po kterou je sediment na dotčeném pozemku deponován.

Výběrová kritéria:

- projekt klade důraz na rozvolnění břehů a pozvolný podélný sklon koryt vodních toků – kdy jsou střídány tůně s brody na místo příčných staveb. Ty jsou realizovány jen v odůvodněných případech, a to primárně z přírodě blízkých materiálů (dřevo, kámen) jako reakce na možné zahlubování nivelety dna,
- omezuje na nezbytně nutnou míru použití prvků a konstrukcí, které nejsou v souladu s přírodě blízkým pojetím revitalizací VT, tedy např.: opevnění dlažbou, tuhé příčné prvky ve dně, geometrizované tvary koryt VT, nepřiměřeně zahloubená koryta VT apod.,
- v rozsahu odpovídajícím vnějším podmínkám předmětných území podporuje přirozený morfologický potenciál VT (např. meandrování, členité břehy, sledy tůní a brodů apod.) a použití přírodě blízkých materiálů a konstrukčních prvků,
- projekt zejména přiměřeně využívá místních podmínek k obnovení přirozeně velkého prostorového rozsahu vodních prvků krajiny, přirozené trasy VT, dostatečné šíře a plochy přírodě blízkých potočních/říčních pásů, přirozených tvarů a (obvykle přirozeně malých) rozměrů koryt, k obnovení morfologické a hydraulické členitosti koryt,

- projekt klade důraz na odůvodněnost rozsahu přesunů hmot – např. není prováděno zbytečně odtěžování štěrkových lavic, břehů apod. Současně projekt nepřipouští poškozování zejména přírodních a přírodě blízkých ploch v nivách nevhodným ukládáním sedimentů a zemin,
- je dostatečně využito potenciálu zlepšení ekologického stavu území a morfologického stavu vodních toků a potenciálu zlepšení retence vody ve volné krajině při průběhu velkých vod ve vztahu k zastaveným územím v povodí,
- projekt revitalizace nebo podpory renaturace nezhoršuje případný dochovaný stav VT a nivy, naopak podporuje obnovu
 - o přirozeného prostorového rozsahu, tvarové a hydraulické členitosti koryta VT,
 - o přirozeného průtokového a splaveninového režimu,
 - o migrační prostupnosti VT,
 - o přirozených povodňových rozlivů do nezastavených nivních území a,
 - o přirozeného charakteru břehových porostů a vegetačních povrchů v ploše nivy,
- projekt obnovy říčních ramen nebo obnovy rašelinišť a pramenišť nezhoršuje současný stav lokality, naopak
 - o přispívá k posílení ekologicko-stabilizačních funkcí a podporuje obnovu přirozeného vodního režimu krajiny,
 - o vhodně využívá potenciál území k obnovení biotopů přirozeně velkého prostorového rozsahu a odpovídajících ekologickým nároků cílových druhů,
 - o upřednostňuje použití přírodě blízkých materiálů a přírodě blízká řešení konstrukčních prvků, kdy použití prvků a konstrukcí, které nejsou v souladu s přírodě blízkým pojetím, je omezeno na nezbytně nutnou míru,
 - o je vhodně navržen zejména v parametrech sklon břehů a dna, hloubek včetně jejich variability, rozsahu litorální zóny a charakteru břehové linie,
 - o projekt nepřipouští poškozování zejména cenných přírodních a přírodě blízkých ploch biotopů stojatých vod, především v litorálních zónách, vyjma zásahů nezbytně nutných pro realizaci projektu.